

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא פד.

עין משפט
נר מצוה

1 א מ"י פ"ח מלכות
כלס הלכה 3 ודלא
כ"י ודלא כ"ל:

תורה אור השלם

1 ויאמר זבח וצלקמע
קום אתה ופגע בגו כי
כאיש גבורתו ויזקם
גדעון ויהרג את זבח
ואת צלקמע ויזקק את
השחרנים אשר בצוארי
גמליהם: שופטים ח כא
2 אל תען כסיל באותו
פן תשוה לו גם אתה:
משלי כו ד
3 בן פרת יוסף בן פרת
עלי עין גנות צעדה עלי
שור: בראשית מט כב
4 המלאך הגאל אתי
מכל רע יקר את
דערים וקרא בהם שמי
ושם אבתי אברהם
ויזקק וידגו לרב בקרב
הארץ: בראשית מח טז
5 עובד יתמוך אני אחיה
ואלמנתך עלי תבטח:
ירמיהו מט יא

לעיון רש"י

אשפ"ד (אשפ"ד)
חנית ציד.
פציל"א. חרמש.
דקי"ר (דקי"ר טו). מחסם
מחכת מחדש (מצרף).

אמר רבי יוחנן איבריה דרבי ישמעאל ב'. אלו דברים נכתבו
שלא להוציא לעז על בני אדם שהם כן: **אמר ר' יוחנן**
אנא אשתירי משפירי ירושלים. רבי יוחנן אמר חורבן הרבה היה
אלא כלומר אשתיירי ממספחם ולפי שהזכיר רבי יוחנן שהיה

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

משונה משאר בני אדם בדבר אחד
הזכיר גם שהיה משונה ציפוי:
יתבי אשערי טבילה. והא דלמרי'
צערבי פסחים (פסחים דף
קא). האי מאן דפגע באתמא בעיקר
דסלקת מטבילת מוזה אחות ליה
רוח זנונים היינו כשפוגע זה אצל
רבי יוחנן שהיה יושב שם בקצב אין
זו פגיעה אי נמי התם שפוגע
כשעולה צעודה ערומה מן הנהר:
אי הדרת בך ב'. מכאן אמר ר"ת

ד"ל מתחלה ידע הרבה אלא
שפרק עול תורה ונעשה עם הארץ
ועסק בלשונות מדקאמר אי הדרת
בך משמע להיות כמתחלה ולא תפרוק
עול תורה מעליך וקאמר נמי מאי
אהית לי התם קרו לי רבי כלומר
מעיקרא נמי הוה קרו לי רבי אלא
ששכחתי ומה שפי' בקונ' ר' היינו רבן
של לטטים אין נראה אע"ג דלשכחון
במס' ע"ז (דף ק"א) מ"ט קרו לך רבי רבן
של טרססים אני והיינו דלמרי' צפ' כל
כתבי (שבת דף קט:) א"ל ר"ל לרבי
יהודה נשיאה כך מקובלני מאבותי
ואמרי לה מאבותיך כל עיר שאין זה
מינוקות של בית רבן כו' משמע שקודם
שלימדו רבי יוחנן למד מאחרים:
אי הדרת בך. לקמן מוכח דנסבה
דקאמר אמאי אחמיה וקא צביא
קמיה ולא חש לשמא יאמרו צביל
זו חזר זה דמיא לקמן (דף פה):
הסבין והפגיון מאימתי מקבלין
טומאה. הקשה ר"ת דתנן
במס' כלים פרק י"ד הסיף והסבין
מאימתי מקבלין טומאה הסיף
משושפנו והסבין משישחנה והיינו
דלא כרבי יוחנן ודלא כר"ל ונראה
דהיא מתני' כשהעלו חלודה וזה
לתקן דתניא במוספת' סוף וסבין
שהעלו חלודה טהורין שפן והשחין
(מקבלין טומאה) אצל מתחלתם
היו גמר ידיהו דמפרש צממתי
ונראה דשפן קאי אסיף והשחין
קאי אסבין אע"ג דקמני לשון רבים
והוי השתא מוספתא כמו המשנה:
שמן

כי האי מעשה לידה. מינהו המלך לתפוס גנבים ולקטים: לגבי
הדדי. פנים אל פנים: בקרא דמורי. למד בקר: צנייהו. בין
שניהם מתחת כריסן מתוך שכריסן גדול: מערוניסא. שרית
נכרית: אינם שלם. שאינם יכולין להקק לנשותיהם: שלן גדול
משלנו. כריסם של נשותינו גדול
משלנו: כי כאיש גבורסו. אבר
תשמיש. לשון אחר שלן גדול תאזה
של אשה מרובה משל איש: כ"ש.
שתאזה מרובה ואינם נוקקין להן
ונצטלות לאחרים: אהבה דוחקת
אם הכשר. ומתוך שתאזה מרובה
על תאזהו צר שנינו נחמק: כי
דקווי דהרפנאי. סלים שעושין
בהרפנאי: אישתיירי. נותרתי:
שופרי. זיהורי תוארו וקירון [עור]
פניו: מני סילקי. כשיואל מצית
האומן שהוא נהוב ממראה להב
האש: כי סילקי. צעלותו מן האש:
פלידי. גרעיניו: ונהדר ליה כלילא.
יסובצנהו שפה לפיו סביב של ורד
ארום: וזיהורי. דנפקי מנייה על פני
הארץ: מעין. ולא הכל: הדס פנים.
וקן: עולי עין. עולין למעלה מן העין
והיא מלמטה שהיא אינה יכולה
לשלוט בהן: חוייה ריש לקיש. שהיה
לסטים: שוור. קפץ: אמר ליה. ר'
יוחנן: חילך לאורייתא. כמה כוחך
יפה לסבול עול תורה: שופר.
יופיין: לגשי. ראו לגשים: ולא מלי.
לקפון כדלשונה דמשקל עליו עול
תורה טעם כח: הסיף והסבין.
משנה היא במס' [כלים] (פ"ד מ"ה):
הפגיון. אשפ"ד: ומגל יד ומגל
קזי. פלגילא צלע"ו: משירפס.
דקי"ו צלע"ו: ליסעאה בליסעויה
ידע. לפי שהיית לסטים אהה בקי
באותן כלי אומנות ליסעויות: ר' קרו
לי רבן של לטטים וראש להן הייתי:
אחאי אחסיה. דרבי יוחנן אשמו
דרש לקיש: וקא צביא קמיה. דר'
יוחנן להתפלל על צעלה: עוצה
יסומך אני אחיה ואלמנותי עלי
כצטחו. פסוק הוא צימיה: מטער.
מתחרט על שהמיתו שלא היה מואל
תלמיד ומיק כמותו: דשף דעסיה.
נעקרה ממנו דעתו ונשתטה:
ואפילו

(א) צ"ב נח. (ב) צ"ב נח. (ג) צ"ב נח.
ע"ש. (ד) צ"ב נח. (ה) צ"ב נח.
טוטה לו: צ"ב נח. (ו) צ"ב נח.
(ז) ועי' פרש"י בשבת קכב.
ותוס' חולין ד. ד"ה
דקוריא. (ח) ועי' חושן
יבמות נ. ד"ה אלא גברא
וכי' ותוס' עירובין סה:
ד"ה ר"ל. (י) (מ"ה).
(יא) [דלס פ"ג ד"מ].
(יב) [חור] [לעומתן]
הראשונה כלל וכן אהיה
במוספ'.

מוסף רש"י

כי דקורי דהרפנאי.
במדין של הרפנאי (שבת
קכב). ר' יוחנן היה אויל
ויתבי ב' ר' יוחנן אדם
יפה תואר היה דלמרי'ן
שופריה דר' אהו מעין
שופריה וכי' (ברכות כ
זא"ב). עולי עין. מסולקין
מן העין. שאינה שולטת בהן
(שם) או: שולטין על העין
ולא העין עולה בהן (שם נח)
ובענין טוטה לו: ודש"ס
ב"ב קי"ח.

דגים שבים מים מכסים אותם ואין העין שולטת בהן וימא חד הוה קא סחי ר' יוחנן בירדנא חוייה ריש לקיש
ושוור לירדנא אבריה אמר ליה חילך לאורייתא אמר ליה שופרך לנשי א"ל אי
הדרת בך יחיבנא לך אחותי דשפירא מינאי קביל עליה בעי למיהדר לאתויי מאניה ולא מצי הדר אקרייה ואתנייה
ושווייה גברא רבא יומא חד הוה מפלגי כי מדרשא הסיף והסבין והפגיון והרומח ומגל יד ומגל קציר מאימתי
מקבלין טומאה משעת גמר מלאכתן ומאימתי גמר מלאכתן רבי יוחנן אמר משיצרפם בכבשן ריש לקיש אמר
משיצרפם במים א"ל לסמאה בלסמיותיה ידע אמר ליה ומאי אהנת לי התם רבי קרו לי הכא רבי קרו לי אמר
ליה אהנאי לך דאקרבינך תחת כנפי השכינה חלש דעתיה דרבי יוחנן חלש ריש לקיש אתאי אחתיה
קא צביא אמרה ליה עשה בשביל בני אמר לה עוצה יתומיך אני אחיה עשה בשביל אלמנותי אמר לה
ואלמנותיך עלי תבטחו נח נפשיה דר' שמעון בן לקיש והוה קא מצטער ר' יוחנן בתריה טובא אמרו רבנן מאן
ליוזל ליתביה לדעתיה ניוזל רבי אלעזר בן פרת דמחדרין שמעתתיה אול יתיב קמיה כל מילתא דהוה אמר
רבי יוחנן אמר ליה תניא דמסייעא לך אמר את כבר לקישא בר לקישא כי הוה אמינא מילתא הוה מקשי
לי עשרין וארבע קושייתא ומפריקנא ליה עשרין וארבעה פרוקי וממילא רווחא שמעתא ואת אמרת
תניא דמסייע לך אמו לא ידענא דשפיר קאמינא הוה קא אויל וקרע מאניה וקא בכי ואמר היכא
את בר לקישא היכא את בר לקישא והוה קא צוח עד דשף דעתיה [מיניה] בעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה
ואפילו